

Kriminologické a trestněprávní aspekty šíření ransomware

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá jednotlivými aspekty, se kterými se setkáváme v oblasti kriminologie a trestního práva v souvislosti s problematikou šíření škodlivého programu (malware) v podobě ransomware.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí, a to části teoretické, která se dále člení na kapitoly týkající se obecně kyberkriminality, obecně malware a následně kriminologických aspektů šíření ransomware a trestněprávních aspektů šíření ransomware, a to jak z hmotněprávního hlediska, tak z procesněprávního. Jednotlivé kapitoly jsou dále členěny na dílčí podkapitoly a ty zahrnují nejen otázky pachatelů a obětí ransomware či trestněprávní kvalifikace tohoto fenoménu, ale rovněž i pojmy příbuzné, jejichž zmínka by měla sloužit k širšímu pochopení tohoto druhu kyberkriminality. Ten je typický zejména svým distančním charakterem páchání, vysokou mírou latence a poměrně nízkou možností dopadení jejich pachatelů.

Druhou částí práce je část analytická. V této části kombinuji kriminologické výzkumné metody, když se snažím verifikovat hypotézu týkající se růstu čísel evidovaných skutků odpovídajících ransomware. Hypotéza je následující: „*Počet zaregistrovaných útoků ransomware Policií ČR v České republice od roku 2016 roste.*“ Tato hypotéza nakonec nemohla být z důvodů neposkytnutí dostatku relevantních informací potvrzena.

Lze pouze konstatovat, že za období 2016-2018 připadaly 3 registrované útoky ransomware na 100 000 obyvatel České republiky. Z toho lze dovodit dva závěry. Jednak se lze domnívat, že útoky ransomware nejsou příliš časté, nebo je příliš vysoká latence této kyberkriminality. Nicméně důležité je zdůraznit, že počet registrovaných skutků, které naplňují znaky vydírání podle § 175 TZ a neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230, a lze je podřadit pod případy ransomware, přibývá. Lze také předpokládat, že do budoucna lze očekávat opětovné navýšení zaregistrovaných skutků, které mohou vykazovat znaky ransomware útoku.

Cílem této práce je také otevřít diskuzi o dalším zkoumání otázek spojených s ransomware, která by mohla vést k hlubšímu porozumění této problematice pro právní i mimoprávní praxi.

Klíčová slova: kyberkriminalita, ransomware, Česká republika